

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proverbium Male parta male dilabuntur

**Hanke, Gottfried
Wachtel, Justin**

Helmstadi, [1698]

§. X

urn:nbn:de:bsz:31-102693

locum inuideat ? veniant , hospitentur. *Hæc Seneca l.c.* O! si omnes eam, quam debent, vitam viverent, ut corde non trepidante & animo imperterritito verba *Samuelis* sua facere possint : *Ecce me, testificamini contra me coram Jehova & coram uncto ejus, cujus bovem acceperim, aut cujus asinum acceperim, aut quem fraudaverim, aut quem concusserim, aut è cujus manu acceperim redemptionis pretium, ut adderem oculos meos propter illud; & reddam vobis.* 1. Sam. XII. 5. Et utinam eadem sollicitudine caverent sibi à malè partis, qua *Tobias*, qui cum audiret hædulum balantem, dixit uxori : unde hædulus iste ? nonne furto sublatus est ? Redde eum dominis, nam nefas est comedere furto ablatum quicquam : dicente vero illa, dono datus est mihi, præter mercedem, tamen non credidit illi, sed edixit eum reddi dominis. cap. II. 13.

§. X.

Sed quid agendum est ei, qui bona quædam malè acquisivit, an sufficit pro rapinis suis satisfacere eleemosynis ? Minimè gentium. *Primo enim bona pauperum inique acquisita secum retinet, & sic aliorum sanguine & sudore saginatur : deinde de peccato suo nondum serio dolet, sed in iniquitate sua pergit : sin serio dolet, ne ad momentum amplius rapinas illas secum tolerare possit : denique DEum fallere tentat hypocrita, quasi eum hoc sacrificio suarum eleemosynarum reconciliare possit.* Vid. *Friderici Balduini casus conscientie Lib. IV. cap. III. cas. VIII.* Benè *Cbrystostomus* in caput XVII. *Matthæi Homil. LVII. pag. 508. edit. Commelin.* *Sed quenam est multorum excusatio ? Fœneratus sum, ajunt, sed pauperi obtuli. Bona verba queso, talia DEus sacrificia non accipit. Noli cavillari legem. Multo me-*

to melius est non dare pauperi, quam hoc modo dare. Quod enim iustis laboribus collectum argentum est, propter hos iniquos scetus plerumque contaminas, quasi quis scœcundum cogat uterum scorpiones parere. Præclare item Lodo-
vicus Vives in suo Commentario ad Lib. XXI. cap. 27. Augustini de civitate DEI: Persuasum est multis, qui compositionibus, ut vocant, inducti, fidentes securi-
que, quantum ab aliis possunt, ad se & rem suam, quo jure, quaque injuria avertunt, facile sibi noxiam eam remissum iri sperantes, si furati centum, numerent compositorum quatuor, aut ad summum decem: nam hoc nomen in ejusmodi rebus habet nescio quid sacri & mysterii propter filios Levi, quibus decimæ rerum omnium jubebantur dari: & profecto falsi sunt miserrimè, si putant DEum æruginè vilissimi auri vel argenti capi: solis capitur animis, iisque bonis, quos non dant, nisi boni homines: nam pecunias latrones abundè habent, & prodigunt, præsertim si quos recens spoliarent, aut urbem expilarint sanctissimo, videlicet, ut quibusdam videretur, belli jure. Itaque nemo fidat suis opibus, cum non modo Deus, sed nec vir quispiam bonus velit à malo donari se. Quis unquam Simon pecunia voluit gratiam Dei emere, si isti nolunt, si isti non tentant, si non putant? *Hæc Vives l. c.*

§. XI.

Quid igitur consilii tandem superest injuste opes suas cumulantibus? Quid nisi hoc? ut lædens læso satisfaciat, & ablatum, si modo fieri possit, restituat. Conf. Numer. V. 6. 7. Esaiæ LVIII. 6. 7. 8. Ezech. XXXIII. 14. 15. Dan. IV. 24. *Non enim remittetur peccatum, nisi restituatur ablatum: secundum regulam Augustini, quæ habetur in Epistola LIV; ad Macedonium p. 51. L. edit. Paris. 1541.*

C 3

Add.